

Handläggningen av disciplinärenden och av en begäran från en intagen om ett registerutdrag m.m.

Bakgrund

AA, som var placerad i kriminalvårdsanstalten Österåker, rapporterades vid sammanlagt fyra tillfällen den 23, 24 och 27 maj 2002 för olämpligt uppträdande mot personalen. Den 30 maj 2002 upprättades vid anstalten ett s.k. differentieringsdokument om ändrad anstaltsplacering för AA. I dokumentet angavs att anledningen till ny placering var att det hade inkommit ett flertal rapporter om AA:s nedvärderande sätt mot personalen och att personalen hade känt sig hotad. Kriminalvårdsmyndigheten Stockholm Kronoberg beslutade den 30 juli 2002, på begäran av Kriminalvårdsmyndigheten Stockholm Norr, om ändrad placering för AA. I enlighet med beslutet förflyttades AA den 12 augusti 2002 från anstalten Österåker till anstalten Norrtälje.

Anmälan

AA framförde i en skrivelse, som kom in till JO den 30 september 2002, klagomål mot anstalten Österåker och kriminalvårdsinspektören vid anstalten BB och anförde bl.a. följande. Han har inte delgivits rapporterna om olämpligt uppträdande. Förhör har inte hållits med anledning av dem. Han fick kännedom om rapporterna när han efter förflyttningen till anstalten Norrtälje fick läsa differentieringsdokumentet. Differentieringsdokumentet hade tidigare inte delgivits honom. AA anförde i en kompletterande skrivelse att han begärde att få ett KLAS-utdrag (*utdrag ur kriminalvårdens klientadministrativa system, min anmärkning*) och att det av det utdrag daterat den 11 juni 2002 som han fick av BB inte framgick att det hade inkommit rapporter om honom. AA begärde slutligen att JO skulle ålägga kriminalvården att stryka över uppgifterna rörande rapporterna i hans behandlingsjournal.

Utredning

AA:s behandlingsjournal lånades in och granskades. Anmälan remitterades därefter till Kriminalvårdsmyndigheten Stockholm Norr för yttrande, särskilt i fråga om den omständigheten att ärendena angående rapporterna inte föreföll att ha avslutats vid tiden för anmälan.

I remissvaret anförde kriminalvårdschefen CC att ärendena rörande de fyra rapporterna inte var avslutade vid tidpunkten för AA:s anmälan, att myndigheten den 22 november 2002 har beslutat att rapporterna inte skall föranleda någon åtgärd och att rapporterna inte har handlagts i enlighet med bestämmelserna i 51 § lagen om kriminalvård i anstalt. I ett till remissvaret fogat yttrande anförde BB bl.a. att rapporterna inte kunde delges AA, eftersom personalen som skrivit dem upplevde AA som så obehaglig att de inte hade klarat av att arbeta kvar på avdelningen om han fått kännedom om dem.

I ett förnyat remissvar med anledning av AA:s komplettering anförde myndigheten, genom CC, att det framkommit att BB, innan hon till AA överlämnade ett utdrag ur KLAS-registret per den 11 juni 2002, tog bort de sista sidorna där de aktuella rapporterna var dokumenterade, att det inte hade fattats något beslut om sekretess rörande rapporterna och att myndigheten kommer att se över rutinerna för att undvika att denna formellt felaktiga handläggning upprepas.

AA yttrade sig över remissvaren.

I beslut den 13 februari 2004 anförde *JO Lundin* följande.

Rättslig reglering

Handläggning av disciplinärenden

Frågor om disciplinär påföljd för en intagen, som i väsentlig grad har brutit mot vad som gäller för verkställigheten, skall enligt 51 § lagen (1974:203) om kriminalvård i anstalt (KvaL) handläggas skyndsamt. Vidare gäller att förhör med den intagne skall hållas innan beslut meddelas. Av 17 § första stycket förvaltningslagen (1986:223) följer att ett disciplinärende inte får avgöras utan att den intagne har underrättats om en uppgift som har tillförts ärendet genom någon annan än honom själv och han har fått tillfälle att yttra sig över den. Enligt bestämmelsen är dock sådan kommunikation obehövlig, bl.a. om avgörandet inte går parten emot, om uppgiften saknar betydelse eller om åtgärderna av någon annan anledning är uppenbart obehövlige.

Begäran om utdrag ur KLAS-registret

Grundläggande bestämmelser om allmänna handlingars offentlighet finns i 2 kap. tryckfrihetsförordningen (TF).

Enligt 2 kap. 12 § TF skall en allmän handling som får lämnas ut – och som alltså inte omfattas av någon sekretessbestämmelse – på begäran genast och utan avgift tillhandahållas den som önskar ta del av den. Kan handlingen inte tillhandahållas utan att en sådan del därav som inte får lämnas ut röjs, skall den i övriga delar göras tillgänglig för sökanden i avskrift eller kopia.

En begäran om att få ta del av en allmän handling skall enligt 2 kap. 14 § TF göras hos den myndighet som förvarar handlingen. Svarar en viss befattningshavare vid myndigheten enligt arbetsordningen eller särskilt beslut för vården av handlingen, ankommer det enligt 15 kap. 6 § andra stycket sekretesslagen (1980:100) på honom

att i första hand pröva frågan om handlingens utlämnande till enskild. Om en framställning om att få ta del av en handling inte kan tillmötesgå fullt ut skall den som begär handlingen underrättas om detta. Han skall också underrättas om att han kan begära att frågan hänskjuts till myndigheten och att ett formligt beslut av myndigheten krävs för att ett avgörande skall kunna överklagas. Mot myndighetens avslagsbeslut får sökanden enligt 15 kap. 7 § sekretesslagen föra talan.

Jag vill därutöver nämna att enligt 26 § första stycket personuppgiftslagen (1998:204) har var och en som ansöker om det rätt att en gång per kalenderår gratis få besked om huruvida myndigheten behandlar personuppgifter som rör den sökande.

Bedömning

Kriminalvårdsmyndigheten beslutade den 22 november 2002 att rapporterna, som upprättades i maj samma år, inte skulle föranleda någon åtgärd. Någon kritik kan därför i och för sig inte riktas mot att disciplinärendena skrevs av utan att rapporterna först hade kommunicerats med AA eller förhör hade hållits med honom. Som kriminalvårdsmyndigheten har konstaterat uppfyller dock handläggningstiden inte kravet på skyndsamhet i 51 § KvaL.

Av BB:s yttrande framgår att hon medvetet underlät att delge AA rapporterna under den tid då han var kvar i anstalten, i stället för att aktivt verka för att disciplinärendena blev avgjorda. BB har därför ett stort ansvar för att ärendena inte handlagts tillräckligt skyndsamt.

När det gäller frågan om hanteringen av det utdrag ur KLAS-registret som AA begärde, har framkommit att BB avlägsnade de sidor i utdraget som innehöll uppgifter om rapporterna innan hon överlämnade det till AA. Härigenom har BB på ett anmärkningsvärt sätt åsidosatt de grundläggande bestämmelserna om allmänna handlingars offentlighet.

BB har, genom att fördröja disciplinärendenas handläggning och genom att undanhålla AA de delar av utdraget ur KLAS-registret som innehöll uppgifter om de aktuella rapporterna, hållit AA ovetande om rapporterna till dess han förflyttades till en annan anstalt. För sitt förfarande kan BB inte undgå allvarlig kritik.

JO kan inte ålägga en myndighet att vidta en viss åtgärd.

I övrigt har det inte framkommit något som motiverar något uttalande från min sida.

Ärendet avslutas.